

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

23 mars 2011

PROPOSITION DE LOI

**créant le Mémorial National
du Fort de Huy**

(déposée par M. Daniel Bacquelaine)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

23 maart 2011

WETSVOORSTEL

**tot oprichting van het Nationaal Gedenkteken
van het Fort van Hoei**

(ingediend door de heer Daniel Bacquelaine)

N-VA : Nieuw-Vlaamse Alliantie PS : Parti Socialiste MR : Mouvement Réformateur CD&V : Christen-Democratisch en Vlaams sp.a : socialistische partij anders Ecolo-Groen! : Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen Open Vld : Open Vlaamse liberalen en democraten VB : Vlaams Belang cdH : centre démocrate Humaniste LDD : Lijst Dedecker INDEP-ONAFH : Indépendant - Onafhankelijk	
<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i> DOC 53 0000/000: Document parlementaire de la 53ème législature, suivi du n° de base et du n° consécutif QRVA: Questions et Réponses écrites CRIV: Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte) CRABV: Compte Rendu Analytique (couverture bleue) CRIV: Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon) PLEN: Séance plénière COM: Réunion de commission MOT: Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i> DOC 53 0000/000: Parlementair document van de 53e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft) CRABV: Beknopt Verslag (blauwe kaft) CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft) PLEN: Plenum COM: Commissievergadering MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)
<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i> Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.lachambre.be e-mail: publications@lachambre.be	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i> Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail: publicaties@dekamer.be

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi reprend le texte de la proposition DOC 52 1359/001.

Contexte historique

Comme d'autres lieux de mémoire, tels que le Fort de Breendonk et la Caserne Dossin à Malines (Musée juif de la Déportation et de la Résistance), le Fort de Huy a joué un rôle important dans l'histoire de notre pays.

C'est essentiellement en raison de son utilisation en tant que camp de détention par les Allemands durant la Seconde Guerre mondiale qu'il constitue un témoignage de la déportation et de la résistance pour plusieurs générations. Le Fort de Huy est resté intact depuis cette époque.

À l'initiative de Guillaume d'Orange, la construction du Fort a commencé en 1818. Celle-ci s'est terminée en 1823.

Le Fort est un monument imposant. En effet, conçu pour abriter 600 hommes, il s'étend sur 148 mètres face à la Meuse et, de l'autre côté, il surplombe la ville.

Le Fort, quadrilatère en pierre calcaire, est doté de nombreuses meurtrières et bouches à feu pour les canons, lesquelles n'ont jamais été utilisées dans un conflit armé.

Remis à l'État belge en 1831, il devient prison d'État en 1848 pour les 17 principaux condamnés de "Risquons tout" et leurs complices.

Le Fort est revendu à la ville de Huy en 1873, puis récupéré par l'État en 1880 pour être réintégré dans le système de défense de la Meuse.

En 1914, trop faible pour résister à l'ennemi, le Fort de Huy devint un camp de discipline allemand à l'usage de ses propres troupes. Un centre d'hébergement pour prisonniers russes s'installa également en ses murs.

En 1920, le ministère de la Défense Nationale y installe une école régimentaire du 14e de Ligne et, en 1937, le 6e Chasseurs Ardennais, dans un but défensif, en prévision du conflit qui s'annonce.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel neemt de tekst over van wetsvoorstel DOC 52 1359/001.

Historische achtergrond

Zoals andere gedenkplaatsen, bijvoorbeeld het Fort van Breendonk en de Dossinkazerne — het Joods Museum van Deportatie en Verzet — in Mechelen, heeft het Fort van Hoei een belangrijke rol gespeeld in de geschiedenis van ons land.

Vooral vanwege het gebruik ervan als gevangenenkamp door de Duitsers in de Tweede Wereldoorlog is het voor verscheidene generaties een getuigenis van de deportatie en het verzet. Sinds die tijd is het Fort van Hoei niet meer veranderd.

In 1818 is op initiatief van Willem van Oranje aan de bouw van het Fort begonnen. In 1823 was het af.

Het Fort is een indrukwekkend monument. Het is immers ontworpen om onderdak te bieden aan 600 personen, het strekt zich uit over 148 meter langs de Maas en gezien van de andere oever torent het boven de stad uit.

Het Fort vormt een vierhoek en is uit kalksteen opgetrokken. Het telt talrijke schietgaten en vuurmonden, die echter bij een gewapend conflict nooit werden gebruikt.

In 1831 werd het aan de Belgische Staat overgedragen en in 1848 werd het een rijksgevangenis voor de 17 belangrijkste veroordeelden van *Risquons tout* en hun medeplichtigen.

In 1873 wordt het Fort aan de stad Hoei verkocht, vervolgens komt het in 1880 weer in het bezit van de Staat en wordt het opgenomen in de verdedigingslinie van de Maas.

In 1914 blijkt het Fort van Hoei te zwak om de vijand te weerstaan en wordt het een Duits tuchtkamp voor de eigen troepen. Er was toen ook een verblijfscentrum voor Russische gevangenen in ondergebracht.

In 1920 vestigt het ministerie van Landsverdediging er een regimentsschool van het 14e Linie en in 1937 brengt het er het 6e Ardense Jagers onder in het kader van het toenmalig defensiebeleid en in het vooruitzicht van het naderende conflict.

Toutefois, le 10 mai 1940, ils furent contraints de s'effacer devant l'envahisseur. Le Fort de Huy devint alors un camp de détention pour plus de 1 200 mineurs français et de 6 000 patriotes belges (et de différentes nationalités liées à des pays dont la plupart sont actuellement membres de l'Union européenne). Ils étaient arrêtés, soit pour faits de résistance, soit comme otages, en représailles à des actes de résistance. Plusieurs d'entre eux y furent également incarcérés, dans le cadre de l'opération *Sonnenwende* (Solstice d'été).

Ainsi, durant la Seconde Guerre mondiale, de mai 1940 au 5 septembre 1944, le Fort fut transformé par les Allemands en camp de détention, centre de triage, étape dans le chemin vers les principaux camps de concentration nazis, dont Vught, Auschwitz, Buchenwald, Dachau ou Neuengamme.

Entre septembre 1944 et décembre 1946, le ministère de la Justice belge y installa un centre d'internement des inciviques de la Seconde Guerre mondiale.

Depuis le 5 avril 1972, le Fort de Huy est un monument classé, pour lequel la Région wallonne octroie des subsides importants en cas de rénovation.

En 1973, l'État cède le Fort à la Ville de Huy pour un franc symbolique.

Le Fort étant resté en l'état depuis sa création, et très certainement depuis la fin de la Seconde Guerre mondiale, il offre un authentique témoignage des événements civils et militaires importants qui ont marqué l'histoire de notre pays, et particulièrement ceux qui s'y sont déroulés pendant l'époque nazie. Pour ces raisons, il doit faire partie des sites reconnus comme lieux de mémoire et doit être sauvegardé, afin d'être transmis aux générations futures.

Il est, par conséquent, légitime que soit créé le Mémorial national du Fort de Huy.

Daniel BACQUELAINE (MR)

Op 10 mei 1940 moesten onze troepen echter wijken voor het oprukkende Duitse leger. Het Fort van Hoei wordt dan een gevangenenkamp voor meer dan 1 200 Franse mijnwerkers en meer dan 6 000 vaderlands-lievenden uit België en uit diverse landen waarvan de meeste nu lid zijn van de Europese Unie. Ze waren gearresteerd wegens verzetsdaden of als gijzelaars opgepakt bij wijze van represaille voor verzetsdaden. Verscheidene anderen werden er ook opgesloten naar aanleiding van de *Sonnenwende*-operatie.

Op die manier werd het Fort tijdens de Tweede Wereldoorlog, van mei 1940 tot 5 september 1944, door de Duitsers veranderd in een gevangenenkamp, een selectiecentrum, een transitkamp op weg naar de belangrijkste naziconcentratiekampen, waaronder Vught, Auschwitz, Buchenwald, Dachau of Neuengamme.

Tussen september 1944 en december 1946 installeerde het Belgische ministerie van Justitie er een interneringscentrum voor collaborateurs van tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Sinds 5 april 1972 is het Fort van Hoei een beschermd monument, waarvoor het Waals Gewest aanzienlijke subsidies veil heeft mocht het worden gerenoveerd.

In 1973 staat de Staat het Fort voor een symbolische frank af aan de Stad Hoei.

Aangezien het Fort sedert zijn oprichting en zeker sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog in zijn oorspronkelijke staat bewaard is gebleven, biedt het een authentieke getuigenis van de belangrijke civiele en militaire gebeurtenissen in de geschiedenis van ons land, vooral die welke in het nazitijdperk plaatsvonden. Het moet daarom worden opgenomen in de lijst van oorden die erkend zijn als gedenkteken. Ook moet het worden beschermd om aan de toekomstige generaties overgedragen te kunnen worden.

Het Fort van Hoei uitbouwen tot een Nationaal Gedenkteken blijkt dus een verantwoord initiatief.

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Il est créé un établissement public, jouissant de la personnalité civile, dénommé "Mémorial national du Fort de Huy".

Art. 3

La mission de l'établissement est:

1° de veiller à la conservation perpétuelle des constructions et ouvrages du Fort, tels qu'ils seront délimités sur un plan dressé par ses services, ainsi que de tous les objets qui s'y trouvent;

2° de prendre toutes mesures utiles pour que le souvenir du Fort de Huy, ainsi que des événements qui s'y sont déroulés, demeure vivant dans l'esprit de la nation, stimule son esprit critique, favorise l'éducation et la compréhension de la jeunesse et transmette un message de tolérance et de respect des valeurs humaines.

Art. 4

Le Mémorial national du Fort de Huy est administré par un conseil d'administration, composé de quinze membres.

Art. 5

Les membres du conseil d'administration, en ce compris le président et le vice-président, sont nommés par le Roi pour une durée de quatre ans.

Le gouverneur de la Province de Liège est de plein droit administrateur du Mémorial national du Fort de Huy; il peut se faire représenter.

Le bourgmestre de la Ville de Huy est de plein droit administrateur du Mémorial national du Fort de Huy; il peut se faire représenter.

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Er wordt een openbare instelling opgericht, die rechts-persoonlijkheid geniet en die "Nationaal Gedenkteken van het Fort van Hoei" heet.

Art. 3

De taak van de instelling bestaat erin:

1° toe te zien op de bestendige bewaring van de gebouwen en de werken van het Fort, zoals die zijn beschreven op een door haar diensten opgesteld plan, alsook van de voorwerpen die zich erin bevinden;

2° alle nuttige maatregelen te nemen opdat de herinnering aan het Fort van Hoei, alsook aan de gebeurtenissen die er plaatsvonden, levendig blijft in de geest van de natie, haar kritische zin aanwakkert, de opvoeding en het begrip van de jeugd bevordert en een boodschap van tolerantie en eerbied voor de menselijke waarden overbrengt.

Art. 4

Het Nationaal Gedenkteken van het Fort van Hoei wordt bestuurd door een raad van bestuur samengesteld uit vijftien leden.

Art. 5

De leden van de raad van bestuur, met inbegrip van de voorzitter en de ondervoorzitter, worden benoemd door de Koning voor een duur van vier jaar.

De gouverneur van de provincie Luik is van rechtswege bestuurder van het Nationaal Gedenkteken van het Fort van Hoei; hij kan zich laten vertegenwoordigen.

De burgemeester van de stad Hoei is van rechtswege bestuurder van het Nationaal Gedenkteken van het Fort van Hoei; hij kan zich laten vertegenwoordigen.

Un membre est nommé sur proposition de la Communauté française.

Un membre est nommé sur proposition de la Communauté flamande.

Un membre est nommé sur proposition de la Communauté germanophone.

Un membre est nommé sur proposition de la Région wallonne.

Le conservateur en chef du Musée royal de l'Armée et d'Histoire militaire est de plein droit administrateur du Mémorial national du Fort de Huy.

L'inspecteur général des Finances au Corps inter-fédéral de l'Inspection des Finances est de plein droit associé aux travaux du conseil d'administration; il peut se faire représenter.

Art. 6

Le conseil d'administration a tous les pouvoirs d'administration utiles à la réalisation des buts de l'établissement, en ce compris leur financement.

Art. 7

Tous les membres du conseil d'administration ont voix délibérative.

Le président et le vice-président sont chargés de tous les actes d'administration journalière. Ils ont, en outre, tous les pouvoirs qui leur sont délégués par le conseil.

Le conseil nomme le personnel de l'établissement et fixe les émoluments.

Le président et le vice-président peuvent déléguer à un membre du personnel une partie de leurs attributions relatives à la gestion journalière.

Art. 8

Le conseil établit un règlement d'ordre intérieur qui est soumis à l'approbation du Roi, par arrêté.

Een lid wordt benoemd op voordracht van de Franse Gemeenschap.

Een lid wordt benoemd op voordracht van de Vlaamse Gemeenschap.

Een lid wordt benoemd op voordracht van de Duitstalige Gemeenschap.

Een lid wordt benoemd op voordracht van het Waals Gewest.

De hoofdconservator van het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis is van rechtswege bestuurder van het Nationaal Gedenkteken van het Fort van Hoei.

De inspecteur-generaal van Financiën bij het Interfederaal Korps van de Inspectie van Financiën is van rechtswege betrokken bij de werkzaamheden van de raad van bestuur; hij kan zich laten vertegenwoordigen.

Art. 6

De raad van bestuur beschikt over alle bevoegdheden van bestuur dienstig voor de verwezenlijking van de doelstellingen van de instelling, hun financiering inbegrepen.

Art. 7

Alle leden van de raad van bestuur zijn stemgerechtigd.

De voorzitter en de ondervoorzitter zijn belast met al de handelingen van dagelijks bestuur. Zij beschikken bovendien over alle bevoegdheden die hen door de raad worden overgedragen.

De raad benoemt het personeel van de instelling en stelt zijn bezoldiging vast.

De voorzitter en de ondervoorzitter kunnen aan een lid van het personeel een deel van hun bevoegdheden inzake het dagelijks bestuur overdragen.

Art. 8

De raad stelt een huishoudelijk reglement op dat bij koninklijk besluit moet worden goedgekeurd.

Art. 9

Les ressources de l'établissement sont constituées:

1° par le produit du droit d'entrée qui pourra être exigé de la part de certaines catégories de visiteurs;

2° par les dons et legs que l'établissement pourra être autorisé à accepter, conformément à l'article 910 du Code civil;

3° par une subvention annuelle de l'État;

4° par tout autre subside ou subvention.

Le Roi peut autoriser la Régie des Bâtiments, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, à intervenir dans la gestion, l'entretien, la rénovation ou la restauration du Fort de Huy. Cet arrêté royal détermine les investissements que la Régie est autorisée à réaliser, ainsi que les modalités de son intervention.

Art. 10

Le conseil établit annuellement le budget de l'établissement et fixe les règles relatives aux dépenses. Le compte des opérations de l'établissement est soumis annuellement au contrôle de la Cour des comptes.

Art. 11

Les fonctionnaires de l'administration des domaines auront qualité pour donner force authentique aux actes intéressant l'établissement.

18 mars 2011

Daniel BACQUELAINE (MR)

Art. 9

De inkomsten van de instelling worden gevormd:

1° uit de opbrengst van het toegangsgeld, dat van bepaalde categorieën van bezoekers zal kunnen worden gevraagd;

2° uit de schenkingen en legaten welke de instelling gemachtigd zal zijn te ontvangen overeenkomstig artikel 910 van het Burgerlijk Wetboek;

3° uit een jaarlijkse toelage van de Staat;

4° uit andere subsidies of toelagen.

De Regie der Gebouwen kan bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, gemachtigd worden op te treden bij het beheer, het onderhoud, de renovatie of de restauratie van het Fort van Hoei. Het koninklijk besluit bepaalt welke investeringen de Regie mag doen en op welke wijze zij optreedt.

Art. 10

De raad maakt jaarlijks de begroting van de instelling op en bepaalt de regels betreffende de uitgaven. De rekening van de verrichtingen van de instelling wordt jaarlijks aan het toezicht van het Rekenhof onderworpen.

Art. 11

De ambtenaren van het bestuur der domeinen zijn bevoegd om authentieke kracht te verlenen aan de akten die de instelling aanbelangen.

18 maart 2011